[2016] 11 S.C.R. 149

ଭୂଷଣ ପାୱାର ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ଼

ବନାମ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍.ଏଲ୍. ସିଲ୍, ଅତିରିକ୍ତ ସଚିବ (ଇସ୍ପାତ ଏବଂ ଖଣି)

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 275/2016)

ଏଥିରେ

(ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012)

ଏଥିରେ

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2790/2012)

ଡିସେମ୍ବର 15, 2016

[ଏ. କେ. ସିକ୍ରି ଏବଂ ଅଭୟ ମନୋହର ସପ୍ରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଅଦାଲତ ଅବମାନନା - ଏହାର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଇସ୍ପାତ କାରଖାନାରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଲୁହାପଥର ଖନନ ନିମନ୍ତେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ - କମ୍ପାନୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲା - ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା - ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯାହା ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା - ଆବେଦନକାରୀ ଖାରଜ ବିରୋଧରେ ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି. ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତା14.03.2012 ରିଖର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ - ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନଥିଲା - ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅବମାନନା ଆବେଦନ ଦାୟର ହୋଇଥିଲା - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତା22.04.2014 ରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏମ.ଓ.ୟୁ. ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ - ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅବମାନନା ଆବେଦନକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇନଥିଲେ ବୋଲି ନିବେଦନ କରି ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ତୁରନ୍ତ ଅବମାନନା ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା: ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଭୂମିକା କେବଳ ଖଣି ଅଞ୍ଚଳ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବା ଥିଲା - ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ/କ୍ଷମତା ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା - ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁରୋଧ ପତ୍ର ପଠାଇଥିଲେ, ତେଣୁ ତା 14.03.2012 ରିଖର ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା - ଯେହେତୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅବମାନନା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ନଥିଲେ, ତେଣୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା - ଅପରପକ୍ଷେ, ତା 22.04.2014 ରିଖର ଆଦେଶରେ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବ - ଯଦି ତାହା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଏହା ତତକ୍ଷଣାତ୍ ଅବମାନନା ଆବେଦନର ବିଷୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ବନ୍ଦ କରାଯାଇଛି - ଖଣି

ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1957-ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ।

ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1957 - ଧାରା 5 (1), 10A(2) (c), 11 ଏବଂ 11A - ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, 2015 - ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀ ପ୍ରସ୍ତାବିତ କାରଖାନାରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଲୁହାପଥର ଖନନ ନିମନ୍ତେ ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ - ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏହାର ଦରଖାସ୍ତ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିଲା - କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମତ ରଖିଥିଲେ ଯେ ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ନୂତନ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଅବୈଧ ହୋଇଗଲା - ଆବେଦନକାରୀ-କମ୍ପାନୀର ଆବେଦନ ଏହା ଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର' ଜାରି କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଏହାର ଆବେଦନ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A (2)(c) ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଥିଲା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା : ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ସହ କୌଣସି ଲିଜ୍ ରାଜିନାମା/ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା - ଏପରି ଅନୁମୋଦନ ବିନା, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ/ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣାଇପାରିବେ ନାହିଁ - ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠି କେବଳ ସୁପାରିଶକାରୀ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା ଏବଂ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା - ତେଣୁ, ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଚିଠି 'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର' ନୁହେଁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A(2) ର ଖଣ୍ଡ (c) ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଅଦାଲତ ଅବମାନନା ଆବେଦନକୁ ସମାପ୍ତ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: 1.ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ଦେବା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଭୂମିକା କେବଳ ଖଣି ଅଞ୍ଚଳ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବା ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ/କ୍ଷମତା ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏପରି ଏକ ଅନୁରୋଧ ପଠାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମତ ଥିଲା ଯେ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବାକୁ ମନା କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଏମ୍.ଓ.ୟୁ ର ବିପରୀତ ଥିଲା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ ପାରିତ ଆଦେଶରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସ୍ୱଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହାକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ସମୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାର ସହିତ ଏହିପରି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବିଚାର ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇପାରିବ । ଯେହେତୁ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏକ ପକ୍ଷ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଏହାକୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପରପକ୍ଷରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ଦାୟିତ୍ୱ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ

ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ର ରାୟରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଉକ୍ତ ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରିବେ । ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁରୋଧ ପତ୍ର ପଠାଇଥିଲେ, 2012 ମାର୍ଚ୍ଚ 14 ତାରିଖର ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରାଯାଉଛି ।

<u>ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1957ର ଧାରା 10Aକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି କି କିମ୍ବା ଏହା ଏବେବି ବଳବତ୍ତର ରହିଛି କି ।</u>

2.1 ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1957 ର ଧାରା 10A ର ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ପ୍ରମୁଖ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ଖନନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ସୁପାରିଶ କରିପାରିବେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ 'ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ' ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ଯାହା ବିନା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଏପରି କୌଣସି ଲିଜ୍ ଚୁକ୍ତି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଦୁର୍ବଳତାକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ 'ସିପିଆଇଏଲ ମାମଲା' ରାୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଖଣି ଅଧ୍ୟାଦେଶ, 2015 ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଶେଷରେ ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ପ୍ରଣୟନ ହେବା ପରେ ବଦଳାଯାଇଥିଲା ।

2.2 ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 11 ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଖଣି ଲିଜ୍ ନିଲାମ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ । ଏହି କାରଣରୁ ଧାରା 10A ର ଉପଧାରା (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ 12 ଜାନୁଆରୀ, 2015 ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ତଥାପି, ଏହାର ଉପଧାରା (2) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗର ଆବେଦନକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ତିନି ପ୍ରକାରର ଆବେଦନ ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ।

2.3 ପ୍ରଥମତଃ, ଅଧିନିୟମ 11A ଅଧୀନରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଦରଖାସ୍ତ । କୋଇଲା କିମ୍ବା ଲିଗ୍ନାଇଟ୍ ଥିବା କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅନୁମତି, ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ କିମ୍ବା ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାମୂଳକ ନିଲାମୀ ଡାକ ଦ୍ୱାରା ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ଉକ୍ତ ଧାରାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର କମ୍ପାନୀ ଚୟନ କରିବାକୁ ଧାରା 11A କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ, ଯାହା ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ଅନୁମତି କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନୁମତି ଧାରକ କିମ୍ବା

ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ, ମାମଲା ଯେପରି ହୋଇଥାଉ, ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ । ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେହି ବର୍ଗ ଯେଉଁଠାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **5 (1)** ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ଜଣାଇ ସାରିଥିଲେ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, **2015** କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଜାରି କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ପୁନର୍ବାର, କାରଣ ଏହା ଯେ ଏହି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ଅସଂଶୋଧିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଲିଜ୍ ଦଲିଲ ହେବାକୁ ବାକି ରହିଥିଲା । ଏଠାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ନିଜ ମାମଲାକୁ ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ଏହି ବାହାନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର' ଜାରି କରିଥିଲେ ।

2.4 ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଖଣିଜ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଚିଠିକୁ 'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର' ଭାବରେ ବିବେଚନା କରୁଛନ୍ତି । ତଥାପି, ଏହା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଚିଠିର ମୂଳ ପ୍ରକୃତି, ଯାହା ସ୍ଥିର କରିବ ଯେ ଏହାକୁ ଅଭିପ୍ରାୟ ପତ୍ର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ । ଆଇନଗତ ଅଭିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ହେଉଛି ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ ଯାହା ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏକାଠି ଯୋଗଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ବୁଝାମଣାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ । ଆହୁରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସହିତ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଏକ ପକ୍ଷର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ । ଉପରୋକ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ଲାଗୁ କରି, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମେ **24, 2014** ତାରିଖର ଚିଠି ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଗଠନ କରିବ ।

2.5 ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ସହ କୌଣସି ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ରାଜିନାମା/ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ *'ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ'* ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ଏପରି ଅନୁମୋଦନ ନ ମିଳିଲେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ/ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣାଇପାରିବେ ନାହିଁ କାରଣ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନର ପୂର୍ବ-ଆବଶ୍ୟକତା ଅଭାବ ରହିବ । ତେଣୁ, ଭବିଷ୍ୟତରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କୌଣସି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ପାଇବା ପରେ ଚିଠି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲେ ସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତେବେ, ତାହା ନୁହେଁ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ଚିଠି କେବଳ ସୁପାରିଶକାରୀ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା ଏବଂ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ଏହା ଏକ ଭିନ୍ନ କଥା ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କୌଣସି ବାହ୍ୟ କାରଣ କିମ୍ବା ଦୁରାଶୟତା ଉପରେ ଅନୁମୋଦନ ଦେବାକୁ ମନା କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରକ/ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ, ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ଗଠନ କରିପାରେ ଏବଂ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆଇନରେ ଉପଲବ୍ଧ ଆଧାରରେ ଆବେଦନକୁ

ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରୁଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର ଏକ କାରଣ ହୋଇପାରେ । ତେବେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଏହି ସ୍ଥିତି ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଉନାହିଁ । ମେ 24, 2014 ତାରିଖର ଚିଠିକୁ '*ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର*' କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A (2) ର ଖଣ୍ଡ (c) ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

2.6 ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ ମୂଳତଃ ଆବେଦନରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ କାରଣ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଏମ୍.ଓ.ୟୁ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 2012 ତାରିଖର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା 22 ଏପ୍ରିଲ୍, 2014 ତାରିଖର ଆଦେଶରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦୋହରାଯାଇଥିଲା । ସମ୍ଭବତଃ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯଦି ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୂର୍ବରୁ ପଠାଇ ଦେଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହାର ଅନୁମୋଦନ ଦେଇଥାନ୍ତେ । ତେବେ, ଏହା କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା କି ନାହିଁ, ତାହା ଅନୁମାନର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରହିବ । ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ସଂପୃକ୍ତି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପରପକ୍ଷରେ, ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ 22 ଏପ୍ରିଲ, 2014 ତାରିଖର ଆଦେଶରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକୁ ଏହାର ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବ । ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହା କରିନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଅବମାନନା ଆବେଦନର ବିଷୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ରଶ୍ମି କିରଣ ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ସ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ ବନାମ କାଣ୍ଡଲା ପୋର୍ଟ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ **(2015) 13 SCC 233:2015 (5) SCR 411;** *ରାଜସ୍ଥାନ କୋଅପରେଟିଭ୍ ଡାଏରୀ ମହାସଙ୍ଘ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ମହା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମିଙ୍ଗ୍ରାଟେ ମାର୍କେଟିଂ ସର୍ଭିସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(1996) 10 SCC 405:1996 (6) Suppl.SCR 368** - **ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି ।**

ଭୂଷଣ ପାୱାର ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ **(2012) 4 SCC 246:2012 (5) SCR 16;** *ଭୂଷଣ ପାୱାର ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାଜେଶ ବର୍ମା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **(2014) 5 SCC 551:2014 (5) SCR 493;** *ସାନ୍ଦୁର ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ଏବଂ ଆଇରନ୍ ଓରସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ* **(2010) 13 SCC 1:2010 (11) SCR 240;** *ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ମାମଲା କେନ୍ଦ୍ର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* **(2012) 3 SCC 1 : 2012 (3) SCR 147;** *ବିଷୟରେ: Spl. Ref. No. 1/2012* **(2012) 10 SCC:2012 (9) SCR 311- ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

<u>ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ସନ୍ଦର୍ଭ</u>

2012 (5) SCR 16	ଉଲ୍ଲେଖିତ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ **2**

2014 (5) SCR 493	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3**
2010 (11) SCR 240	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3**
2012 (3) SCR 147	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16**
2012 (9) SCR 311	**ଉଲ୍ଲେଖିତ**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16**
2015 (5) SCR 411	**ନିର୍ଭରଶୀଳତା**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 24**
1996 (6) Suppl. SCR 368	**ନିର୍ଭରଶୀଳତା**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 24**

ଦେୱାନୀ ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2790/2012ରେ ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 275/2016 ।

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 6646/2006 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କର ତା 14.12.2007 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ମନିନ୍ଦର ସିଂ, ଏ.ଏସ୍.ଜି., ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ କପିଲ ସିବଲ, ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ପି. ଚିଦାମ୍ବରମ, ଆର୍. ବାଲାସୁବ୍ରମଣ୍ୟନ୍, ପ୍ରଭାସ ବଜାଜ, ଅକ୍ଷୟ ଅମୃତାଂଶୁ, ସୁଶ୍ରୀ ଆରତୀ ଶର୍ମା, ଗୁରମିତ ସିଂ ମକ୍କର, ମହେଶ ଅଗରୱାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ରାଧିକା ଗୌତମ, ସୁଶ୍ରୀ ସଦପୂର୍ଣ୍ଣା ମୁଖାର୍ଜୀ, ଇ.ସି. ଅଗ୍ରୱାଲା, ଆଶିଷ କୁମାର ସିହ୍ନା, ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର, ଓକିଲ, ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏ. କେ. ସିକ୍ରି**ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1. ପୂର୍ବତନ ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡ଼ (ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୂର୍ବାଧିକାରୀ), ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର କେତେକ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ଗ୍ରାମରେ କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା 1250 ଏକର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା, ଯାହା ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡ଼ ପାଇଁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରସ୍ତାବିତ କାରଖାନାରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଲୁହାପଥର ଖଣିର ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ଆବେଦନ କରିଥିଲା । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ (ଏହା ପରେ 'ରାଜ୍ୟ ସରକାର' ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଦ୍ୱାରା ଅନୁକୂଳ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଉପଯୁକ୍ତ ଲୁହାପଥର କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଦାନ ପାଇଁ ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡ଼ କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାଥମିକତା ଦେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ କୋଇଲା ବ୍ଲକ୍ ଅନୁଦାନ ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜି ହୋଇଥିଲା । ଏପରିକି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ କାରଖାନାରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଲୁହାପଥର ଖଣି ଅନୁଦାନ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ଥିଲେ ।

ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଉଭୟ 96 ନିୟୁତ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ଭଣ୍ଡାର ସହିତ ଠାକୁରାଣୀ ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ 128 ନିୟୁତ ଟନ୍ ଲୁହାପଥର ପାଇଁ ସୁନ୍ଦରଗଡ ଜିଲ୍ଲାର କେଓରା ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ଲାଣ୍ଟର 50 ବର୍ଷର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ କାରଖାନା ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ବିଭିନ୍ନ ବୈଧାନିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କାରଖାନା ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡର ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ବିବାଦ ହେତୁ, ଏହା ଲୁହାପଥର ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇବାରେ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲା ।

2. ଉପରୋକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୁହାପଥର ଭଣ୍ଡାରର ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ବିଷୟରେ, ଏହା ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାନୁଆରୀ 18, 2006ରେ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଠାକୁରାଣୀ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ଖଣି ଲିଜ୍ କୁ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡ଼ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ଅପରିପକ୍ୱ ଥିଲା । ଏହାପରେ, ଖଣି ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 59 (1) କୁ କୋହଳ କରି ମେସର୍ସ ନିପାଜ୍ ମେଟାଲିକ୍ସ (ପି) ଲିମିଟେଡ଼ ସପକ୍ଷରେ 30 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଲାଗି ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 2006 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 9 ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଭୂଷଣ ଲିମିଟେଡ 2006 ମସିହା ମେ 8 ତାରିଖରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 6646/2006 ଦାୟର କରିଥିଲା । ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଡିସେମ୍ବର 14, 2007 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏକ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2790/2012ରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆବେଦନକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 2012 ର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା ***ଭୂଷଣ ପାୱାର ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ଼ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ***[1]ଭାବରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା: (SCC ପୃଷ୍ଠା 256, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 41-42)

> "41 ...... ତଦନୁସାରେ, ଆମେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ଏବଂ ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ 9-2-2006 ତାରିଖର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ମଧ୍ୟ ବାତିଲ କରିଛୁ ।
>
> 42. ଶୁଣାଣି ସମୟରେ, ଆମକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଠାକୁରାଣୀ ବ୍ଲକ 'A' ରେ ବିପୁଳ ପରିମାଣର ଲୁହାପଥର ଭଣ୍ଡାର ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇପାରିବ । ତଦନୁସାରେ, ଆମେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ 15-5-2002 ତାରିଖର ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଲାପଙ୍ଗାରେ ଥିବା ଇସ୍ପାତ କାରଖାନାରେ ସେମାନଙ୍କ

[1] (2012) 4 SCC 246

ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଲୁହାପଥର ଭଣ୍ଡାର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ଏହାର ପୂର୍ବ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ।"

3. ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ଯେ ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଏହି ରାୟର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 11, 2012 ର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା I ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦିଓ ଭୂଷଣ ପାୱାର ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡକୁ ଠାକୁରାଣୀ ବ୍ଲକ 'A' ଦିଆଯାଇଛି, ସୁନ୍ଦରଗଡ ଜିଲ୍ଲାର କେଓରା ହିସାବରେ ଏହି ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇ ନ ଥିଲା I ଆବେଦନକାରୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍କ୍ରିୟତାକୁ ଅବମାନନା ବୋଲି ବିବେଚନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012[2] ଦାୟର କରିଥିଲେ I ଏହି ଆବେଦନକୁ ବିଭିନ୍ନ ଆଧାରରେ ଉତ୍ତରଦାତା ମାନେ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ I ମୁଖ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 2012ର ରାୟରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲା I ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ***ସାନ୍ଦୁର ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ଏବଂ ଆଇରନ୍ ଓରସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ***[3] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ରାୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାରେ 14 ମାର୍ଚ୍ଚ, 2012 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମ୍ଭବ ନଥିଲା I

4. ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧର ଆଧାର ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଏହାର ସଠିକତାକୁ ବିବେଚନା ନ କରି, ଏହା କହିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ପାଇ ନ ଥିଲା I ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅବମାନନାକାରୀ/ଅଧିକାରୀମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 2012 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ଅବମାନନା କରିଥିଲେ I ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଆଉ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଥିଲା I ତଥାପି, ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝିବା ପାଇଁ, ଆମେ ଉକ୍ତ ଅବମାନନା ଆବେଦନରେ 22 ଏପ୍ରିଲ, 2014 ର ରାୟରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଧୃତାଂଶକୁ ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛୁ:

> "21. ଆମେ ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଅଣଦେଖା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ରାୟ ଅଛି, , ଯାହା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି I ଏପରିକି ଯେତେବେଳେ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣି ହେଉଥିଲା, ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ଦାବି କରୁଥିବା କେତେକ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା I ସେହି ସମୟରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 195 ଜଣ ଆବେଦନକାରୀ ଅଛନ୍ତି I ତଥାପି, ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଭୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଖଣି ଲିଜ୍

---

[2] **ଭୂଷଣ ପାୱାର ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ରାଜେଶ ବର୍ମା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ**, (2014) 5 SCC 551

[3] (2010) 13 SCC 1

ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଦୃଢ଼ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଚୂଡ଼ାନ୍ତତା ହାସଲ କରିଥିବା ରାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏପରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱହୀନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, କେବଳ *ସାନ୍ଦୁର ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ମାମଲାରେ* ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଏକ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି କାରଣରୁ 14-3-2012 ର ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ସାନ୍ଦୁର ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ରେ ଯେଉଁ ଆଇନ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି, ତାହା ଏବେବି ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ ଏବଂ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇପାରିବ । ତେବେ, ଆବେଦନକାରୀ, ଯାହାଙ୍କ ଅଧିକାର ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଛି, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହାକୁ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ରାୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ।

22. ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ନଥିରେ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁ ଯେ ଅଧିସୂଚନା ଅଧୀନରେ ଥିବା ମୋଟ କ୍ଷେତ୍ର 731.67 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟରୁ 406 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଭାଗକୁ ଆସୁଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ହେଉଛି 13.91 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର, ଯାହା 406 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟରର ମାତ୍ର 3 ପ୍ରତିଶତ, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶକୁ କେବଳ ଅଚଳ ଆବେଦନ ଆଧାରରେ ଅଟକାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବାତିଲ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହାର ଭାଗ୍ୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥିର ହୋଇନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଅନ୍ୟ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଆବେଦନକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ଅତିକ୍ରମଣ କରୁନାହାନ୍ତି । ତେବେ, ଏହି ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଆଲୋଚନା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନ ଥାଇପାରେ । ଥରେ ଆମେ ଧରିନେବା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ 14-3-2012 ତାରିଖର ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ, ଯେତେ ଦୂର ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏଥିରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏହା ଏପରି ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ରାୟ ସହିତ ଏହିପରି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ସମୟରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବିବେକ ଉପରେ ଛାଡି ଦିଆଯାଇପାରେ ।

XX XX XX

24. ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା/ଅବମାନନାକାରୀମାନେ କେଓରା ଅଞ୍ଚଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପାଳନ ନକରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ 14-3-2012 ତାରିଖର ଆଦେଶର ଅବମାନନା କରୁଛନ୍ତି । ତଥାପି, ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ସୁପାରିଶ ପଠାଇ ଅବମାନନାକୁ ଏଡ଼େଇଯିବା ପାଇଁ ଏକ ଅନ୍ତିମ ସୁଯୋଗ ଦେଉଛୁ । ଉକ୍ତ ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକୁ ଏହାର

ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବ । ଯଦି ଏହି ଆଦେଶ ନକଲ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସୁପାରିଶ ପଠାଯାଏ, ତେବେ ଆମେ ଆଉ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନ ନେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଛୁ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା/ଅବମାନନାକାରୀମାନେ ଏହି ଅବମାନନା ଆବେଦନରୁ ମୁକ୍ତ ହେବେ । ତେବେ, ଯଦି ଉତ୍ତରଦାତା ମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ପଦ୍ଧତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବେ ଏବଂ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅବମାନନାକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।"

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅବମାନନାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇନାହାଁନ୍ତି, ତେଣୁ, ଏପ୍ରିଲ୍ 22, 2014 ର ରାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୁଯୋଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀ ତୁରନ୍ତ ଅବମାନନା ଆବେଦନ ଆଗତ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଆମେ ଅବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ସର୍ବଶ୍ରୀ କପିଲ ସିବଲ ଏବଂ ପି. ଚିଦାମ୍ବରମଙ୍କୁ ଏବଂ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାରଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର୍ ଜେନେରାଲ୍ ଶ୍ରୀ ମନିନ୍ଦର ସିଂ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଆଶିଷ କୁମାର ସିହ୍ନାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

6. ଆମେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ପୂର୍ବ ଅବମାନନା ଆବେଦନରେ ଏପ୍ରିଲ୍ 22, 2014 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସୁପାରିଶ ପଠାଇଥିଲେ । ତେବେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1957 (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଅଧିନିୟମ') ରେ ସଂଶୋଧନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ମାର୍ଚ୍ଚ 26, 2015 ତାରିଖର ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 (ଏହା ପରେ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଅନୁଯାୟୀ, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ନୂତନ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁରୋଧ ଅବୈଧ ଅଟେ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଏହି ମତ 2015 ମସିହା ମେ ମାସ 13 ଏବଂ 2015 ମସିହା ମେ ମାସ 29 ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଲେଖିଥିବା ଚିଠିରେ ରହିଛି, ଯାହାର ନକଲ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତିବଦଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 2016 ଜୁଲାଇ 9 ତାରିଖର ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ସମାନ ଆକାରରେ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀ, ତଥାପି, ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସଂଶୋଧିତ ଧାରାଗୁଡ଼ିକରେ ଏକ ରକ୍ଷାକାରୀ ପ୍ରାବଧାନ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଆସିଥାଏ, ଏବଂ ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସକ୍ଷମ ଥିଲେ । ଏହି କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଭାବରେ ଭାରତ ସଂଘଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିରେ କେତେକ ପ୍ରାର୍ଥନା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ହେଉଛି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ମେ 13, 2015 ଏବଂ ମେ 29, 2015 ତାରିଖର ଚିଠି ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜୁଲାଇ 09, 2015 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଯୋଗାଯୋଗକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ।

7. ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଆମେ ଏହି ଅବମାନନା ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସଠିକ୍ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପୁନଃ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିପାରିବା:

"(a) ଉତ୍ତରଦାତା/ଅବମାନନାକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅବମାନନା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ, ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2790/2012 ଏବଂ ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଯଥାକ୍ରମେ 14.3.2012 ଏବଂ 22.4.2014 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶକୁ ଜାଣିଶୁଣି ଉଲ୍ଲଂଘନ ଏବଂ ଅମାନ୍ୟ କରିଥିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତୁ ।

(b) ବିବେଚନା କରନ୍ତୁ ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା 13/05/2015 ଏବଂ 29/05/2015 ତାରିଖର ଚିଠି (ଅନୁଲଗ୍ନକ 9 ଏବଂ 10) ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା 09/07/2015 ତାରିଖର ଚିଠି (ଅନୁଲଗ୍ନକ 12) ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶର ଭଙ୍ଗ ଏବଂ ଅବମାନନା ଅଟେ, ତେଣୁ ଏହାର କୌଣସି ଆଇନଗତ ପରିଣାମ ଏବଂ ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ।

(c) ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2790/2012 ଏବଂ ମାନହାନି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012 ରେ ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥାକ୍ରମେ ପାରିତ 14.3.2012 ଏବଂ 22.4.2014 ତାରିଖର ରାୟକୁ ପାଳନ କରିବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ସୂଚନା ପ୍ରାପ୍ତିର ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ, ସଂଲଗ୍ନକ ସଂଖ୍ୟା P-5 ଏବଂ P-6 ରେ ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ଖଣି ଲିଜ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ ।

(d) ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଯୁକ୍ତ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ସମୀଚୀନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କିମ୍ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦେଶ ପାରିତ କରନ୍ତୁ ।"

8. ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରକୃତରେ 24 ମେ, 2014 ରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ରକ୍ମା, ମର୍ସୁଆଁ, ଟିବିରା ଏବଂ ଖଜୁରଡିହି ଆରଏଫ (କେଓରା ସେକ୍ଟର) ଗ୍ରାମରେ 1063.633 ହେକ୍ଟର ଅଞ୍ଚଳରେ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ସୁପାରିଶ ସତ୍ତ୍ୱେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଅନୁମୋଦନ ଦେବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ 2015 ଜାନୁଆରୀ 12 ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1957ରେ ସଂଶୋଧନ କରି ଏକ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଧ୍ୟାଦେଶକୁ 2015 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ 26 ତାରିଖରେ ସଂସଦର ଏକ ଅଧିନିୟମରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 2015 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସ 12 ତାରିଖରୁ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା । ମେ 13, 2015 ରେ

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଚିଠି ଜାରି କରିଛନ୍ତି, ଯାହାର ଏକ ନକଲ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ:

> "3.ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ନିକଟରେ ଉପଲବ୍ଧ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଖଣିଜ ରିହାତି ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ତଦନୁସାରେ, ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇପାରେ । ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହା ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ କରିପାରିବେ ଯେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବଟି ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଧାରା 10A ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଯୋଗ୍ୟତାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ:
>
> (i) ଯଦି ପ୍ରସ୍ତାବଟି ଅଯୋଗ୍ୟ, ତେବେ ଏହାକୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇପାରେ; ଏବଂ
>
> (ii) ଯଦି ପ୍ରସ୍ତାବଟି ଯୋଗ୍ୟ ରହେ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର (ଏସ୍.ଆଇ.ସି.) ଏହାକୁ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବେ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ।"

9. କିଛି ଦିନ ପରେ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର 29 ମେ, 2015ରେ ଆଉ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ରଙ୍କା, ମର୍ସୁଆଁ ଏବଂ ତ୍ରିବା ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ ଜିଲ୍ଲାର ଖଜୁରିଡିହି ଗ୍ରାମରେ 1390.663 ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଲୁହାପଥର ପାଇଁ ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

> "ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ନିକଟରେ ଉପଲବ୍ଧ ବିବରଣୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଖଣିଜ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ମାମଲାକୁ ସମାପ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ ।ତଥାପି, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଯଦି ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ 10 (a) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ରିହାତି ଅଯୋଗ୍ୟତା ଠାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଦୃଢ ମାମଲା ଅଛି, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏହି ମନ୍ତ୍ରାଳୟକୁ ସୂଚିତ କରାଯାଇପାରେ ।"

10. ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜୁଲାଇ 09, 2015 ରେ ପଠାଯାଇଥିବା ଚିଠିରେ ନିମ୍ନମତେ ଲେଖାଯାଇଛି:

> "ଏବଂ ଏମଏମଡିଆର ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, 2015ର ଅଧିନିୟମ-10A (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, 2015 ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

ଏବଂ ଯେତେବେଳେ କି, ଦରଖାସ୍ତକାରୀ କମ୍ପାନୀର ଉଭୟ 04.12.2001 ତାରିଖର ଏମ୍.ଏଲ୍. ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 775 ଏବଂ 01.03.2002 ତାରିଖର ଏମ୍.ଏଲ୍. ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 780 ହେଉଛି ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ନୂତନ ଆବେଦନ, ଯାହା ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି ।

ତେଣୁ, ନଥିରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ତଥ୍ୟକୁ ଯତ୍ନର ସହ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦରଖାସ୍ତକାରୀ କମ୍ପାନୀକୁ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015ର ଧାରା-10A (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ତା 04.12.2001 ରିଖର ଏମ୍.ଏଲ୍. ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 775 ଏବଂ ତା01.03.2002ରିଖର ଏମ୍.ଏଲ୍. ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 780 କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ।

11. ଉପରୋକ୍ତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଯୋଗାଯୋଗରେ ସେମାନଙ୍କର ଉପରୋକ୍ତ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ ଧାରଣା ଅଟେ, କାରଣ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଯାହା ଆନ୍ତଃ-ପକ୍ଷ ଅଟେ, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଦ୍ୱାରା ଧାରା 10A ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ସତ୍ତ୍ୱେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ରହିଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଉଛି ଯେ ଉକ୍ତ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A(2)(C) ଅନୁଯାୟୀ ସଂରକ୍ଷିତ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିଛି । ଧାରା 10A ନିମ୍ନଲିଖିତ ପାଠ କରିଥାଏ:

"**10A. ବର୍ତ୍ତମାନର ରିହାତିଧାରୀ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାର** - (1) **ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015** ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

(2) ଉପ-ଧାରା (1) ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ନକରି, ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନଠାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡିକ ଯୋଗ୍ୟ ରହିବ -

(a) ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11A ଅଧୀନରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଆବେଦନ;

(b) ଯଦି ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015ର ପ୍ରାରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ପାଇଁ କୌଣସି ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅନୁମତି କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଅନୁମତିଧାରୀ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କର ଏକ ଖଣି ଲିଜ୍ ପରେ ଏକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଯଥାସ୍ଥିତି ସେହି ଜମିର ସେହି ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିବ, ଯଦି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ, ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, -

(i) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାପକ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ଜମିରେ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଯଥାସ୍ଥିତି ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁମତିଧାରୀ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ହାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି;

(ii) ଅନୁମତିଧାରୀ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅନୁମତି କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସର ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର କୌଣସି ଭଙ୍ଗ କରିନାହାନ୍ତି;

(iii) ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିଧାରୀ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନାହାନ୍ତି; ଏବଂ

(iv) ମାମଲା ଯେପରି ବି ହୋଇଥାଉ, ଅନୁମତିଧାରୀ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅନୁମତି କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଯଥାସ୍ଥିତି ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇନାହାନ୍ତି ।

(c) ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଧାରା 5ର ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ଯଦି ଖଣି ଏବଂ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ (ବିକାଶ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, 2015 ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର (ଯେକୌଣସି ନାମରେ ନାମିତ) ଜାରି କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ କିମ୍ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ସାପେକ୍ଷେ ଖଣି ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୌଣସି ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଉପଧାରାର ଖଣ୍ଡ (b) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ କିମ୍ବା ଖଣି ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

12. ଏହା ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏପରିକି ଯେତେବେଳେ ଧାରା 10A ର ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ଆରମ୍ଭ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଉପଧାରା (2) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଆବେଦନକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଖଣ୍ଡ (c)କୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଯେହେତୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର' ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିଛି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ମେ 24, 2014 ତାରିଖର ସୁପାରିଶକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ଯାହା 'ଲେଟର୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଟେଣ୍ଟ (ଯେକୌଣସି ନାମରେ କୁହାଯାଉଥିବା)' ଶବ୍ଦ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଭିପ୍ରାୟ ପତ୍ରର ଆକାର ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଏବଂ ଚିଠିର ସାର ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମେ 24, 2014

ତାରିଖର ଚିଠି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ସୁପାରିଶ ପ୍ରକୃତିର ଅଟେ, ଏହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ତେଣୁ, ବାସ୍ତବରେ, ଏହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଅଟେ । ତେଣୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 10A ରେ ଥିବା ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆଉ ଟିକେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର କରିପାରିଥାନ୍ତେ ।

13. ଅପର ପକ୍ଷରେ, ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଶ୍ରୀ ମନିନ୍ଦର ସିଂହ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର 2014 ମସିହା ମେ ମାସ 24 ଏବଂ 2015 ମସିହା ମେ ମାସ 29 ତାରିଖରେ ଦେଇଥିବା ଚିଠିରେ ଯେଉଁ ମତ ପୋଷଣ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ରହିଛି । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମେ 24, 2014 ତାରିଖର ଚିଠିକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହି ଚିଠି ଲେଖିବା ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଦେବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଏପରି କୌଣସି କ୍ଷମତା ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଅନୁକୂଳ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଏହା କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ଅନୁରୋଧ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଖଣ୍ଡ (c) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅଭିପ୍ରାୟ ପତ୍ର ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ଜଡିତ ଯେଉଁଠାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ମଞ୍ଜୁରି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅଭିପ୍ରାୟ ପତ୍ର ଜାରି ହୋଇଛି କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ । କେବଳ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷିତ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସଂଶୋଧିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ, ଖଣି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର କରିବାର ପଦ୍ଧତିରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି, କାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲିଜ୍ ଗୁଡିକ ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ, ଯାହା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ର ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 11 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହି କାରଣରୁ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନାବଶ୍ୟକ ହୋଇଛି । ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର୍ ଜେନେରାଲ୍ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆଦେଶର କୌଣସି ଅବମାନନା ହୋଇନାହିଁ, କାରଣ ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 2012 ତାରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବା ପାଇଁ ଥିଲା, ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅବମାନନା ଆବେଦନରେ ଏପ୍ରିଲ୍ 22, 2014 ତାରିଖର ରାୟରେ ପୁନର୍ବାର ଦୋହରାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ସୁପାରିଶ ପଠାଇ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପାଳନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଅବମାନନା ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଓକିଲ ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ।

14. ଆମକୁ ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଏକ ଅବମାନନା ଅବେଦନରେ ବିଚାର କରାଯାଉଛି । ତେଣୁ, ଯାହା ଦେଖିବାକୁ ହେବ ତାହା ହେଉଛି ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଳନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଆବେଦନରେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 2012 ତାରିଖର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି

ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଭୂମିକା କେବଳ ଖଣି ଅଞ୍ଚଳ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବା ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ/କ୍ଷମତା ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା । ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏପରି ଏକ ଅନୁରୋଧ ପଠାଇବାକୁ ମଧ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମତ ଥିଲା ଯେ ସୁପାରିଶ ପଠାଇବାକୁ ମନା କରିବା ଭଳି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଏତାଦୃଶ କାର୍ଯ୍ୟ ମେ 15, 2002 ତାରିଖର ବୁଝାମଣା ପତ୍ରର ବିପରୀତ ଥିଲା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ 2014 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 22 ତାରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶରେ ଏହା ବିଚାର କରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହାକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ସମୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାର ସହିତ ଏଭଳି ବିଷୟକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇପାରିବ । ଆମେ ପୁଣି ଥରେ କହିରଖୁ ଯେ ଯେହେତୁ ଭାରତ ସଂଘ ଏକ ପକ୍ଷ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଏହାକୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପରପକ୍ଷରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବା ଦାୟିତ୍ୱ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଥିଲା । 2014 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 22 ତାରିଖର ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 24ରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏହାର ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବ ।

15. ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁରୋଧ ପତ୍ର ପଠାଇଥିଲେ, 2012 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 14 ତାରିଖର ରାୟରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ ହୋଇଛି । ଏହି ରାୟର ପୂର୍ବ ଭାଗରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ଏବଂ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଠିଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10Aକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଛି କି କିମ୍ବା ଏହା ଏବେବି ତିଷ୍ଠି ରହିଛି କି । ଆମେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଯାଞ୍ଚ କରୁଛୁ କାରଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ବିଚାର ହେବା ଯୋଗ୍ୟ, କାରଣ ଏହାଙ୍କର ଆବେଦନ ଧାରା 10A (2) ର ଖଣ୍ଡ (c) ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ବର୍ଗରେ ଆସିଥାଏ, ଏବଂ ଆହୁରି ମଧ ଯେ ଯେହେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କୌଣସି ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଜେ ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର କରିପାରିବେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଉଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଫଳତା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶର ଅବମାନନା ଅଟେ ।

16. ନିଃସନ୍ଦେହରେ, ଧାରା 10A ର ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର କାରଣ ଖୋଜିବା ବେଶୀ ଦୂର ନୁହେଁ । ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ପ୍ରମୁଖ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ଖନନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ସୁପାରିଶ କରିପାରିବେ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ *'ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ'* ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ଯାହା ବିନା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ସହିତ

ଏପରି କୌଣସି ଲିଜ୍ ଚୁକ୍ତି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ***ସେଣ୍ଟର ଫର ପବ୍ଲିକ୍ ଇଣ୍ଟେରେଷ୍ଟ ଲିଟିଗେସନ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ***[4] (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ସି.ପି.ଆଇ.ଏଲ୍. ମାମଲା')ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟରେ ଏବଂ ***Spl. Ref. ନଂ. 1/2012***[5] ରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଦୁର୍ବଳତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏହି ରାୟଗୁଡ଼ିକରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳର ଆବଣ୍ଟନ ସାଧାରଣତଃ ନିଲାମ ଦ୍ୱାରା ହେବା ଉଚିତ । ସି.ପି.ଆଇ.ଏଲ୍. ମାମଲାରେ ରାୟର ଖଣିଜ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ଥିଲା, କାରଣ ସରକାର ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଏହା ବହୁମୁଖୀ ମକଦ୍ଦମାରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ବିପରୀତ ଫଳପ୍ରଦ ହେଉଥିଲା । ଖଣି ଅଧ୍ୟାଦେଶ, 2015 ଜାନୁଆରୀ 12, 2015 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଶେଷରେ ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପରେ ବଦଳାଯାଇଥିଲା ।

17. ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣ ଗୁଡିକର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣ ଦର୍ଶାଏ ଯେ କୋଇଲା ଏବଂ ଇସ୍ପାତ ଉପରେ ଷ୍ଟାଣ୍ଡିଂ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପକ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ଗଭୀର ଯାଞ୍ଚ ପରେ ଏହି ଆଇନରେ ବ୍ୟାପକ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ମେ, 2013 ରେ ସେମାନଙ୍କର ରିପୋର୍ଟ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ବିବରଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଧିନିୟମ ଖଣିଜ ରିହାତି ନିଲାମ ପାଇଁ ଅନୁମତି ନଦେବା କାରଣରୁ ଅସୁବିଧା ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଖଣିଜ ରିହାତି ନିଲାମ ଦ୍ୱାରା ଆବଣ୍ଟନରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ; ସରକାର ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ମୂଲ୍ୟର ଏକ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅଂଶ ପାଇବେ; ଏବଂ ଏହା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବିଳମ୍ବକୁ ହ୍ରାସ କରିବ, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମନ୍ଥରତା ରୋକିବ ଯାହା ଖଣି କ୍ଷେତ୍ରର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଥିଲା ।

18. ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଉଥିବା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି: (i) ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତା ଦୂର କରିବା; (ii) ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ଆବଣ୍ଟନରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା; (iii) ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସରଳ କରିବା; (iv) ପ୍ରଶାସନରେ ବିଳମ୍ବକୁ ଦୂର କରିବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଦେଶର ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ତ୍ୱରିତ ଏବଂ ସର୍ବୋତ୍ତମ ବିକାଶ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ; (v) ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ମୂଲ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅଂଶ ହାସଲ କରିବା; ଏବଂ (vi) ଘରୋଇ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ଏବଂ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ।

19. ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଧାରା 3, 4, 4A, 5, 6,13,15, 21 ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅନୁସୂଚୀରେ ସଂଶୋଧନ; ଧାରା 8, 11 ଏବଂ 13 ପାଇଁ ନୂତନ ଧାରାର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ; ଏବଂ ନୂତନ ଧାରା 8A, 9B, 9C, 10A, 10C, 11B, 11C, 12A, 15A, 17A, 20A, 30B, 30C ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଅନୁସୂଚୀକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛି ।

20. ଏହି ସଂଶୋଧନଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଚଳିତ ହେଲା: (i) ନିଲାମ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ପଦ୍ଧତି ହେବ; (ii) ବର୍ତ୍ତମାନର ଲିଜର ଅବଧି ଶେଷ ନବୀକରଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 2030 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ଆବଦ୍ଧ ଖଣି କ୍ଷେତ୍ରରେ) ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 2020 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ବ୍ୟବସାୟୀ ଖଣି ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପାଇଁ) କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ନବୀକରଣ

---

[4] (2012) 3 SCC 1

[5] (2012) 10 SCC 1

ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, କିମ୍ବା ଏପରି ଲିଜ୍ ମଞ୍ଜୁର ତାରିଖ ଠାରୁ 50 ବର୍ଷର ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ; (iii) ଖଣି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଖଣିଜ ଫାଉଣ୍ଡେସନର ପ୍ରତିଷ୍ଠା; (iv) ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ନିବେଶକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ପାଣ୍ଠି ରଖିବା ପାଇଁ ଖଣି ଲିଜ୍ ଧାରକଙ୍କ ଯୋଗଦାନରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଏକ ଜାତୀୟ ଖଣିଜ ଅନ୍ୱେଷଣ ନ୍ୟାସ ପ୍ରତିଷ୍ଠା; (v) ଲୁହାପଥର, ବକ୍ସାଇଟ୍, ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ଖଣିଜ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ 'ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ' ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ହଟାଇବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସରଳ ଏବଂ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଯାଇପାରିବ; (vi) ବେଆଇନ ଖନନକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ କଠୋର ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ, ଯାହା ହେକ୍ଟର ପିଛା 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବାଧିକ ଜୋରିମାନା ଏବଂ 5 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରାଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ; ଏବଂ (vii) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ପାଇଁ ବିଶେଷ ଅଦାଲତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଲାଗି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଆହୁରି କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିବ ।

21. ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦର ଆବଣ୍ଟନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉପରୋକ୍ତ ପଦ୍ଧତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଯାହା ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଛି, ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015ର ନୂତନ ଭାବେ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁଧ୍ୟାନ ଏବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ । ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 11 ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଖଣି ଲିଜ୍ ନିଲାମ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ । ଏହି କାରଣରୁ ଧାରା 10A ର ଉପଧାରା (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜାନୁଆରୀ 12, 2015 ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ତଥାପି, ଏହାର ଉପଧାରା (2) ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 2015 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗର ଆବେଦନକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ତିନି ପ୍ରକାରର ଆବେଦନ ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ।

ପ୍ରଥମତଃ, ଅଧିନିୟମ 11A ଅଧୀନରେ ପ୍ରାପ୍ତ ଆବେଦନ । ଧାରା 11A, ନୂତନ ଅବତାର ଅଧୀନରେ, ଧାରା 11ର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ, ଯାହା ଅଧିସୂଚିତ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ରକୁ ମିଶାଇ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରେ । କୋଇଲା କିମ୍ବା ଲିଗ୍ନାଇଟ୍ ଥିବା କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଅନୁମତି, ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ କିମ୍ବା ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାମୂଳକ ଘୋଷାଣ ଦ୍ୱାରା ନିଲାମ ମାଧ୍ୟମରେ ଉକ୍ତ ଧାରାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର କମ୍ପାନୀ ଚୟନ କରିବାକୁ ଧାରା 11A କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଅଣ-ସଂଶୋଧିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ସମାନ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା, କେବଳ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଯେ ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେଉଁ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ କରାଯାଇପାରିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ପୁରୁଣା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଅଟନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ, ଯଦି ସଂଶୋଧନ ହୋଇନଥିବା ଧାରା 11A ଅଧୀନରେ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଏ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିନିୟମ 11A ଅଧୀନରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗର ଆବେଦନଗୁଡିକ, ଯାହା ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା, ସେଗୁଡିକ ହେଉଛି ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ଅନୁମତି କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନୁମତି ଧାରକ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ, ମାମଲା ଯେପରି ହୋଇଥାଉ, ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ । ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଏହି ବର୍ଗର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାର କାରଣ ହେଉଛି ଏପରି ଆବେଦନକାରୀମାନେ, ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇବାର ଆଶାରେ, ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ବହୁତ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ବର୍ଗ ବୈଧ ଆଶାର ନୀତିକୁ ସମ୍ମାନ କରେ ।

22. ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେହି ବର୍ଗ ଯେଉଁଠାରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (1) ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ଜଣାଇ ସାରିଛନ୍ତି କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, 2015 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଖଣି ଲିଜ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଜାରି କରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ପୁନର୍ବାର, ଅସ୍ତିତ୍ୱର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଲିଜ୍ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦିତ ହେବାକୁ ବାକି ରହିଲା ।

ଏହିପରି, ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ଯେ ସମସ୍ତ ତିନୋଟି ମାମଲାରେ, କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଏହି ବର୍ଗର ମାମଲାରେ ନିହିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ସଂସଦକୁ ସେହି ଅଧିକାରକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ କରିଥିଲା, ଏବଂ ବୋଧହୁଏ ତାହା ।

23. ଏଠାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ନିବେଦନ ସହିତ ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ନିଜର ମାମଲାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଷୟରେ, ଏହା *'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର'* ଜାରି କରିଥିଲେ । ଖଣିଜ ରିହାତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମେ 24, 2014 ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଏକ ଅନୁରୋଧ ପତ୍ରକୁ ଆବେଦନକାରୀ *'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର'* ଭାବରେ ବିବେଚନା କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ମତରେ, ନିବେଦନ ହେଉଛି ଯେ ଉକ୍ତ ଚିଠି ପଛରେ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ, ଯଦିଓ ଏହାକୁ *'ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର'* ବୋଲି କୁହାଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ତର୍କ 'ଯେକୌଣସି ନାମରେ ଡକାଯାଉ' ଶବ୍ଦ ଉପରେ ସତ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

24. ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ *'ଯେକୌଣସି ନାମରେ କୁହାଯାଉଥିବା'* ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ *'ଲେଟର୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଟେଣ୍ଟ୍'* ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥ ଦେବାକୁ ହେବ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଚିଠିର ନାମକରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରକ ହେବ ନାହିଁ । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଚିଠିର ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ହିଁ ଏହା ସ୍ଥିର କରିବ ଯେ ଏହାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ପ୍ରଥମେ 'ଲେଟର୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଟେଣ୍ଟ୍' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଖୋଜିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଇନଗତ ଅଭିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ହେଉଛି ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ ଯାହା ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ

କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏକାଠି ଯୋଗଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ବୁଝାମଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ । ଏହି ଶବ୍ଦଟି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଳ୍ପ କେତେକ ସମୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ଆସିଛି । ***ଋଷି କିରଣ ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ସ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ*** ବନାମ ***ବୋର୍ଡ ଅଫ ଟ୍ରଷ୍ଟିଜ୍ ଅଫ କାଣ୍ଡଲା ପୋର୍ଟ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ***[6] ମାମଲାରେ, ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସହିତ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଏକ ପକ୍ଷର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ, ଯାହା ଏହାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 43 ରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

"43.ଏହି ସମୟରେ, ମାମଲାର ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଆମେ କାଣ୍ଡଲା ପୋର୍ଟ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା "ପ୍ଲଟ୍ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା" ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ନିବଦ୍ଧ କରିବୁ । ଏହାର ଖଣ୍ଡ 12 ଅନୁଯାୟୀ ପୋର୍ଟ ଟ୍ରଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ସହିତ କୌଣସି ନିଲାମ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର ଅଧିକାର ନିଜ ପାଖରେ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିଥିଲା ଯେ କେବଳ ଇ.ଏମ୍.ଡି. ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ପ୍ରିମିୟମ୍ ପ୍ରଦାନ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନିବେଶକଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଅଧିକାର କିମ୍ବା ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବ ନାହିଁ । ନିଲାମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାର ଏପରି ଅଧିକାର "କୌଣସି କାରଣ ନଦେଇ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ" ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଖଣ୍ଡ 13 "ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ" ସହିତ ଜଡିତ, ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦୃଢ କଥନ ରହିଛି ଯେ ଆବଣ୍ଟନକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ସମସ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ହାସଲ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ଏଥିରେ CRZ ର ଅନୁମୋଦନ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଖଣ୍ଡ 16 ଅନୁଯାୟୀ, କାଣ୍ଡଲା ପୋର୍ଟ ଟ୍ରଷ୍ଟ ବୋର୍ଡ/ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ନଥିରେ ଥିବା ଏହି ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପୂର୍ବ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ *ଡ୍ରେସର ରାଣ୍ଡ ଏସ୍.ଏ.* ବନାମ *ବିନ୍ଦଲ ଏଗ୍ରୋ କେମ୍ ଲିମିଟେଡ* ମାମଲାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ: (SCC ପୃଷ୍ଠା 773, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39-40)

"39 ...... ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସହିତ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଏକ ପକ୍ଷର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ । ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କୌଣସି ପକ୍ଷକୁ ଶେଷରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ନୁହେଁ......

40. ନିଃସନ୍ଦେହ ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ରକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପତ୍ର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ, ଯଦି ଏପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୁଏ । ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡିତ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ, ସମୟ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବର ସ୍ୱୀକୃତି ଜଣାଇ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ଜାରି କରିବା ଏବଂ ବିସ୍ତୃତ ଚୁକ୍ତିନାମା ପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ବୋଲି ଏକ ସର୍ତ୍ତ ସହିତ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ କହିବା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ନୁହେଁ । ଯଦି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ଚିଠି ଜାରି କରାଯାଏ, ଯଦିଓ ଏହାକୁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର କୁହାଯାଇପାରେ, ଏହା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପରି ହୋଇପାରେ, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ

[6] (2015) 13 SCC 233

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏକ ଆଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ଅଭିପ୍ରାୟର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କି କିମ୍ବା ଏହା ପ୍ରସ୍ତାବର ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସ୍ୱୀକୃତି କି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ହୋଇଥାଏ, ଏହା ହେଉଛି ଏକ ବିଷୟ ଯାହା ଚିଠିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ପଡିବ ।"

> ଯେତେବେଳେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ରକୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ସହିତ ରୋକାଯାଏ ଯେ CRZ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମଞ୍ଜୁରି ପାଇବା ପରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବ, ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଚୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦର୍ଶାଏ । ତେଣୁ, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଚିଠି ଯାହା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ହୋଇପାରେ । ତଥାପି, ଯେତେବେଳେ ଏହି ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ଅଯଥା ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଲାଗିଥିଲା ଏବଂ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ, ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ତୀବ୍ର ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବାତିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ଥିଲା, ଯାହା ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସମାପ୍ତ କରିନଥିଲା ।

{*ରାଜସ୍ଥାନ କୋଅପରେଟିଭ୍ ଡାଏରୀ ଫେଡେରେସନ ଲିମିଟେଡ୍* ବନାମ *ମହା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମିଙ୍ଗ୍ରେଟ୍ ମାର୍କେଟିଂ ସର୍ଭିସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ*[7] ମଧ୍ୟ ଦେଖନ୍ତୁ}

25. ଉପରୋକ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ଲାଗୁ କରି, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ କି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ 2014 ମସିହା ମେ 24 ତାରିଖର ଚିଠି ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ହେବ? ଆମେ ଭୟ କରୁ, ଉତ୍ତର ନକାରାତ୍ମକ ହେବା କଥା । ଏହାର କାରଣ ସରଳ । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ଲିଜ୍ ରାଜିନାମା/ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ *'ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ'* ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏପରି ଅନୁମୋଦନ ନ ଆସିଲେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀ/ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣାଇପାରିବେ ନାହିଁ, କାରଣ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନର ପୂର୍ବ-ଆବଶ୍ୟକତା ଅଭାବ ରହିବ । ତେଣୁ, ଭବିଷ୍ୟତରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କୌଣସି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ପାଇବା ପରେ 2014 ମେ 24 ତାରିଖର ଚିଠି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲେ ସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତେବେ, ତାହା ନୁହେଁ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ଚିଠି କେବଳ ସୁପାରିଶକାରୀ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା ଏବଂ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ଏହା ଏକ ଭିନ୍ନ କଥା ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କୌଣସି ବାହ୍ୟ କାରଣ କିମ୍ବା ଦୁରାଶୟ କାରଣରେ ଅନୁମୋଦନ ଦେବାକୁ ମନା କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରକ/ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ, ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ଏବଂ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନ୍ୟାୟିକ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଆଇନରେ ଉପଲବ୍ଧ

[7] (1996) 10 SCC 405

ଥିବା ଆଧାରରେ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରୁଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର ଏକ କାରଣ ହୋଇପାରେ । ତେବେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିର ବିଚାର କରୁନାହୁଁ । ଆମର ଆଲୋଚନା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ, ଯଥା, 24 ମେ, 2014 ତାରିଖର ଚିଠିକୁ ' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର' କୁହାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ । ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହା ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପତ୍ର ନଥିଲା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 10A ର ଖଣ୍ଡ (c) ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

26. ଆମେ ଏହି ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ସଚେତନ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ମୂଳତଃ ଆବେଦନରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ, କାରଣ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ବୁଝାମଣା ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ମାର୍ଚ୍ଚ 14, 2012 ତାରିଖର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଏପ୍ରିଲ୍ 22, 2014 ତାରିଖର ଆଦେଶରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦୋହରାଯାଇଥିଲା । ସମ୍ଭବତଃ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ଯଦି ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକୁ ପୂର୍ବରୁ ପଠାଇ ଦେଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହାର ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତେ । ତେବେ, ଏହା କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା କି ନାହିଁ, ତାହା ଅନୁମାନର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରହିବ । ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ କଥା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅପରପକ୍ଷରେ, ଅବମାନନା ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 374/2012ରେ 22 ଏପ୍ରିଲ 2014 ତାରିଖର ଆଦେଶରେ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକୁ ଏହାର ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଚାର କରିବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବ । ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହା କରିନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଅବମାନନା ଆବେଦନର ବିଷୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

27. ତେଣୁ ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଏହି ଅବମାନନା ଆବେଦନର ସମାପ୍ତି ହୋଇଛି ।

ଅଙ୍କିତ୍ ଜ୍ଞାନ ଅବମାନନା ଆବେଦନ ସମାପ୍ତ ହେଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।